

ספרי — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

אחרי – קדושים

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ג

(תרגום הפשוט)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וחמש לבריאה
שבעים וחמש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

לזכרון

הו"ח אי"א נו"מ ובעל מדות

ישראל ארי' ליב

אחיו של הו"ח אי"א נו"מ ובעל מדות דובער הי"ד

בניו של כ"ק הרה"ג והרה"ח והמקובל

רב פעלים לתורה ולמצות

ורבים השיב מעון לוי יצחק

דור רביעי לכ"ק אדמו"ר הצמח צדק

נפטר י"ג אייר ה'תשי"ב

ת' נ' צ' ב' ה'

❦ ❦ ❦ ❦ ❦

אחיו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

אחרי

א. בפסוק – בתחילת הפרשה "אחרי מות שני בני אהרן בקרבנם לפני ה' וימותו", אינו מובן: מה מוסיפה תיבת "וימותו", על הנכתב קודם "אחרי מות שני בני אהרן"? מבין הדברים שעליהם נענשו בני אהרן מונה המדרש את דלהלן: נכנסו לפני ולפנים¹, לקדשי קדשים; "מחוסרי בגדים" – לא לבשו את כל בגדי הכהונה שחייבים ללבושם בעת עשיית העבודה²; לא היו להם בנים³; לא היה להם נשים – בודאי מרומזים כל הפרטים בפסוק, לפחות ברמו. וצריך איפוא להבין, היכן מרומזים הם בפסוק?

גם צריך להבין, כיצד יתכן שנדב ואביהוא יגיעו לידי חטא? רז"ל הרי אומרים³, שאמר לו משה לאהרן: "אהרן אחי, יודע הייתי שיתקדש הבית (המשכן) במיודעיו (אהוביו וקרוביו) של מקום עכשיו רואה אני שהם (נדב ואביהוא) גדולים ממני וממך" – ואם כן כיצד יתכן שיבואו לידי חטא?

ב. תורת החסידות מבארת⁴ (ועייני גם באור החיים הקדוש), שהחטא של שני בני אהרן לא היה חטא כפשוטו ח"ו; חטאם התבטא בכך שנתנו שדבקותם העצומה בהקב"ה תביאם לידי כלות הנפש. זהו פירוש "בקרבתם לפני ה' (עד) וימותו". וזה נחשב לחטא, כי אף שאדם צריך לרצות ולעשות שעבודתו תהיה באופן שיבוא לידי התפשטות הגשמיות⁵, הרי יחד עם זה נדרש ממנו, שבעת שהוא עומד בכלות הנפש, "רצוא", יעורר בקרבו את ה"שוב", לשוב לעסוק

בעבודה של נשמה בגוף ודווקא – בעולם הזה, כמאמר רז"ל⁶: "על כרחך אתה חי", ולהשלים את הכוונה העליונה של "דירה בתחתונים"⁷ – לא לצאת מהעולם, אלא לעשות מהעולם עצמו דירה להקב"ה, וכיון שאצל נדב ואביהוא היה "רצוא" ללא שיהיה אחר כך "שוב", נחשב הדבר לחטא.

ולכן חוזר ושונה הפסוק פעם נוספת – "וימותו", זהו ביאור מדוע בא "מות שני בני אהרן"; חטאם התבטא בכך ש"בקרבתם לפני ה' – וימותו"; קירובם להקב"ה היה באופן של "וימותו", רצוא ללא שוב⁸.

6 אבות ספ"ד. וראה תניא ספ"ג.
7 תנחומא נשא טו. וראה שם בחוקותי ג. ב"ר ספ"ג.
8 במדב"ר פ"ג, ו. תניא פ"ו.
9 בקשר להמבואר בהשיחה בענין חטא שני בני אהרן, שהיתה עבודתם רצוא בלי שוב, שא"ז כפי הכוונה שנתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים דוקא – מועתק בזה (בתרגום חפשי) קטע משיחת שבת מבה"ח אייר תשכ"ב, המבאר פתגם רבינו הוקן בנידון זה: סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר: כאשר אדמו"ר הוקן חזר מנסיעתו ללוות את ר' מענדעלע האראדאקער לארץ ישראל, הבחין בתלמידי ה"חדרים" שהנהגתם היא בדרך בלתי מיושבת, הם בהתבודדות מן העולם. אמר להם רבינו הוקן: עליכם – תלמידי החדרים – לדעת כי ה"עבודה" היא – בתוך העולם. "נהמא אפום חרבא ליכול (זח"ג קפת, ב) – לפעול בעולם. מילים ספורות אלו פעלו עליהם לשנות דרכם. לאחר זמן, אמר להם אדמו"ר הוקן: נהמא אפום חרבא ליכול, פירוש, שה"ליכול" מוסב על "חרבא", לאכול את החרב. עכ"ל הרב.

הביאור בזה: בתחילה העולם מנגד אל הקדושה, אלא שאעפ"כ צריך לטפל בו, בדרך אתכפאי, לברר את הניצוצות המצויים בעולם – (שכללות עבודת הבודות הבודות) ונקראת בשם "אכילה" בדרך מלחמה "אפום חרבא", ועל ידי כך פועלים אח"כ את ענין ה"אתהפכא", שהוא אינו דרך מלחמה. שכן החרב נאכל כבר, והעבודה היא בדרך שלום.

זו היא ההכנה הכללי לגאולה העתידה ע"י משיח צדקנו, ששמו שלום (פ' השלום, סוף ד"א זוטא) שאז

* בראשית התיסדות חסידות חב"ד. הקהילי כ"ק אדמו"ר אברכים בעלי כשרון מצויין. לומדים מופלגים וביניהם כמה עילויים נקובי שם. וסדרם בכתות ולמד עמהם תורת החסידות. וכל כחה נקראה בשם חזר: חזר א. ב. ג. – תנאי הקבלה לחזר א' ה' שיהי' בקיאים בש"ס מדרש עיקרים כחרי ולהיות בעיהבנה"ט (=בקיאות מטימות גם) בזה. (ראה קונטרס תורת החסידות ע' 21. ספר השיחות קיץ הש"ת ע' 26).

לעילוי נשמת

הו"ח וכו' ר' מנחם מענדל הלוי

ב"ר לייב יואל הלוי ע"ה

נפטר ביום י"ב אייר ה'תשנ"ז

וזוגתו מרת רחל בת ר' מרדכי ע"ה

נפטרה ביום ט' תמוז ה'תש"ס

קאטש

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בנם

הרה"ת ר' ברוך שמעון הלוי וזוגתו מרת פנינה

ומשפחתם שיחיו קאטש

טובות ומרגליות, ע"י ברכתו של הקב"ה [בדוגמת "הנשואם הביאו את אבני השם ואת אבני המילואים לאפוד ולחושן"⁷ (עבור בגדי הכהונה), שהעננים הביאום⁸], והכוונה בזה היא – שמנצלים זאת לקישוטי כלה, להוסיף בצדקה, כנ"ל].

המסקנא מהאמור לעיל בנוגע לפועל:

הגאולה באה דוקא ע"י העבודה בגלות, לגלות את אלופו של עולם ב"גולה", כך שדור זה, הדור האחרון של הגלות, יהי הדור הראשון של הגאולה.

והקב"ה עוזר שרואים במאורעות האחרונים בעולם איך העולם בעצמו מסייע ומוביל לגאולה.

ופירוש הדבר בפשטות הוא – כנ"ל – שכאו"א מישראל צריך להוסיף ב"מעשינו ועבודתינו" בכלל שמביאים את הגאולה, כולל ובמיוחד – כמדובר בהתוועדות שלפנ"ז – בלימוד התורה בעניני גאולה, בתושב"כ (ש"כל"ה הספרים מלאים בדבר זה"), ותושבע"פ, משנה וגמרא ומדרשים וכו'.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית! האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind> יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לקוטי

על פי זה יובן גם איך מרומזים בפסוק הפרטים של חטא בני אהרן הנמנים במדרש; "הנקודה" של כל אלו היא – "רצוא" ללא "שוב". "נכנסו לפני ולפנים" – הם נמשכו ועלו מעלה מעלה עד לפני ולפנים, מבלי שיחשבו לשוב למטה. "מחוסרי בגדים" – "בגדים" מרמזים על לבושי המצוות^{8*} (המלובשות הרי בדברים גשמיים) – הם לא התמסרו לקיום המצוות כפי שהם מלובשים בדברים גשמיים, כדי לזכך את העולם, אלא שאפו רק לצאת מהעולם ולהדבק בתכלית הרוחניות. "לא היו להם בגדים" ו"לא היו להם נשים" – לא עסקו במצות פריה ורבייה, להמשיך נשמות בגופים; עבודתם היתה בתנועה הפוכה – לצאת מהגוף^{8**}.

ג. רש"י מבאר שהציווי "ואל יבא בכל עת אל הקודש גו", בזאת יבא אהרן אל הקודש", הנאמר מיד "אחרי מות שני בני אהרן גו" – בא לשלול ולהזהיר שלא להתנהג באופן העבודה של שני בני אהרן. וצריך להבין (על פי הביאור האמור), היכן מרומז בציווי זה שלילת העבודה של רצוא ללא שוב? ולהבין זאת יש להקדים: איך שייך בכלל להיות במצב של "שוב" תוך כדי אחיזה בדרגא כה נעלית של "רצוא"? עבודת הרצוא (ככל עבודה) הרי צריכה להיות באמת. כאשר הוא נמצא בעבודת הרצוא, נדרשת ממנו שאהבתו להקב"ה תהיה "בכל מאדך" (ש"מאד" פירושו, ללא הגבלה), שיצא מכל הגבלותיו. שכן כל זמן שיש לו עדיין אחיזה וקשר עם ההגבלה של "כלים" (שכל וכיו"ב), אין זה "בכל מאדך". וכאשר הוא עומד ברצוא ללא כל הגבלות, כיצד יכול להזהר מכלות ישרור שלום בכל הנבראים – "וגר זאב עם כבש ואר"י כבקר יאכל תבן".
(8*) ראה תניא פ"ה. אגה"ק סכ"ט.
(8**) ועפ"ז – שייכת ליהו"כ"פ גם התחלת פרשת אחרי מות (אף שפסוקים הראשונים אינם מדברים בענין הקרבנות דיו"כ) – כי ביו"כ דומים ישראל למלאכים וכו', ולכן זקוקים או להאזהרה שלא תהי' העבודה דרצוא בלא שוב (משיחת ש"פ אחרי תשכ"ב).

אחרי

הנפש, אלא אדרבה, שיהיה אצלו המצב של שוב?

ידוע בזה, שהזהירות צריכה להיות מיד בתחילת הרצוא. אם קירובו לאלקות בתנועה של רצוא באה לא משום שדורש טובתו שלו, משום שיודע שקרבת אלקים לי טוב, אלא שהרצוא בא אצלו הוא כדי למלא את רצון העליון, את ציווי הקב"ה "ואהבת גו' בכל מאדך", הרי מאחר שהוא מתכוון לבצע לא את רצונו אלא את רצון העליון, ויודע שהכוונה העליונה בבריאת העולם היא שיהיה לו קיום, "לא תהו בראה לשבת יצרה"⁹ – במילא נקבע אצלו הרצוא מלכתחילה באופן כזה, שלאחר הרצוא יהיה בתנועה של שוב.

לפי זה גם יובן המסופר בגמרא¹⁰: "ארבעה נכנסו לפרדס כו' בן עזאי הציץ ומת כו' בן זומא הציץ כו' ר' עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום". לכאורה, ההבדל בין ר' עקיבא ואחרים הרי התבטא רק ביציאה מהפרדס, שר' עקיבא "יצא בשלום", ואילו בכניסה לפרדס לכאורה לא היה כל הבדל ביניהם – ומדוע אם כן, מציינת הגמרא שר' עקיבא "נכנס בשלום"?

אלא שהפירושו הוא: ה"הציץ ומת" של בן עזאי היה ענין של רצוא ללא שוב¹¹. כניסתו ל"פרדס"¹² היתה באופן של "רצוא" לקב"ה מתוך כלות הנפש ללא "שוב" כלל (ועל דרך זה גם בן זומא)¹³. ומה שלא היה אצלו השוב,

(9) ישע"י מה, יח.

(10) חגיגה יד, ב [נשמ"ט, ב] הגי' – עלה בשלום וירד בשלום. אבל כן הוא ב[ירושלמי (חגיגה פ"ב, ה"א) ובעין יעקב.

(11) כי כללות עבודתו הייתה "רצוא" ולכן אמר (יבמות סג, ב) ומה אעשה כו' – ולא עסק בפר"ד, דוגמת שני בני אהרן. וכמו בשני בני אהרן – גם בנוגע לבן עזאי ב' דעות: שלא היו לו בגדים, שגם לא נשא אשה (סוטה ד, ב). וראה תוד"ה ברת"י (כתובות סג, א), רמב"ם הל' אישות טו, ג.
(12) אבל לא התנהגות עד אז ד"ומה אעשה כו' – שהרי עסק בתורה (המשכה מלמעלמ"ט, והי' נאה דורש) שלכן "אין בידו – דהעושה כן – עון" (ראה הל' ת"ת לאדה"ז רפ"ג בקו"א). אלא שבהנהגה התיקון עצמו – ה"ז הנהגה דרצוא, ולא הנהגה דקיום העולם (עיי"ש בקו"א).
(13) ראה ג"כ ב"ר פ"ב, ד.

הוא משום שלכתחילה, בשעת כניסה, לא היה הכניסה בשלום. אבל ר' עקיבא "יצא בשלום", משום ש"נכנס בשלום"¹⁴, כניסתו היתה כדי למלא את רצון העליון, לעשות "שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה" (לחבר את מעלה ומטה ולחבר את העולם עם אלקות). וכיון ש"נכנס בשלום" – לכן – "יצא בשלום".

וזהו האזהרה: "ואל יבוא בכל עת אל הקודש גו', בזאת יבוא גו', וכפר בעדו ובעד ביתו", שבה רמוזה שלילת העבודה של רצוא ללא שוב:

על ידי ה"ואל"¹⁵, הגא, ביטול עצמי – כשהרצון הוא לא בקירוב האיש לקב"ה, אלא רק למלא את רצון העליון – אוי "יבוא אל הקודש". זהו גם פירוש "בזאת יבוא אהרן אל הקודש". "זאת" הוא לפי ביאור הוזהר יראה וביטול¹⁶, ו"דא תרעא לאעלאה"¹⁷. כשישנה ההקדמה של "זאת", יראה וביטול, הרי גם אם "יבוא אהרן אל הקודש" (רצוא), יכנס "לפני ולפנים", לא יפריע לו הדבר ל"וכפר גו' ובעד ביתו – ביתו זו אשתו"¹⁸, אל השוב לעניני עולם (ואדרבה אם חסר ה"ביתו זו אשתו", אינה יכולה להיות כלל הכניסה לפני ולפנים¹⁸, כי תכלית ה"רצוא" היא – שיומשך

ב"שוב"). וכך גם היה ביציאה מלפני ולפנים – מיד ביציאה מקודש הקדשים היה מתפלל אותו כהן גדול תפילה על "פרנסת" "עמך בית ישראל"¹⁹ – פרנסה בעניני העולם – בגשמיות.

ד. כל סיפורי התורה (מלשון הוראה)²⁰ הם הוראה לא רק ליחידי סגולה בלבד, אלא – לכל בני ישראל.

לכאורה ההוראה מסיפור של נדב ואביהוא שייכת רק ליחידי סגולה, לאלו שעומדים במדרגת רצוא בכלות הנפש ממש, שאותם צריך להזהיר שלא יארו ברצוא ללא שוב, מהי ההוראה מכך לרוב ישראל, עד אפילו ליהודים הנמצאים בקצה התחתון, הנחותים גם מהרוב?

אצל כל אחד מישראל ישנם זמנים שבהם הוא נמצא בהתעוררות. ביחוד הוא כך בזמנים שלמעלה הם עת רצון, כשבת ויום טוב, ועוד יותר – בימים של "בהמצאו" ו"בהיותו קרוב" – עשי"ת בכלל²¹ וראש-השנה ויום הכיפורים בפרט, וביחוד ביום הכיפורים, יום הקדוש²², שאז הוא עומד למעלה מעניני החולין, מופשט מעניני העולם אתם הוא קשור יום יום.

וכאשר האדם, נשמה בגוף ויחד עם זאת נעלה מהעולם, עומד בתנועה של "רצוא", עליו לדעת שה"רצוא" חייב להיות קשור עם "שוב": אסור לכניסה אל הקודש שתהיה נפרדת מן היציאה מהקודש. תנועת ההתעוררות הגדולה ביותר ביום הקדוש, לא תשאר נבדלת ומופשטת מהעולם, כי אם צריכה להיות החלטה איתנה להמשיך ולקשר את ההתעוררות עם חיי היום יום שלו. "נכנס בשלום" – בעת הכניסה אל הקודש צריכה להיות כוונה לעשות שלום ולקשר את העולם

19 שם ג, ב (כניסה שהביאה אדה"ז בסדר העבודה שבסידורו).

20 זח"ג גג, ב.

21 ר"ה יח, א.

22 ראה לעיל הערה 8**.

14 וא"ז סותר למה שאמר ר"ע (ברכות סא, ב) מתי יבוא לידי (מסנ"פ בפועל) ואקיימו, כי החטא של נדב ואביהוא ה' בקרבנות – שהם קרבו עצמם (משא"כ תלת סבא שמתו בהאירא (זח"ג קמד, א) לא נחשב לחטא, כי הנשיקה נתקבה להם ולא הם אלי' (אוה"ח ויקרא טו, א. וכ"ה בד"ה אחרי דשנת העת"ר)).

15 ר"ע בצטער וביקש שיומינו לו מלמעלה ענין מס"ג, וכדיוק לשונו "יבוא לידי" – יש עוד מעלה גדולה מזו והיא מס"ג דאברהם אבינו (ד"ה החדש הזה, ת"ש בסופו),

16 ר"ע בצטער מתי יבוא בעבודתו להעילוי דמס"ג, (אלא שבאם המס"ג הוא נגד הכוונה העליונה דדירה בתחתונים – נכנס בשלום ויותר על עילוי עבודתו בשביל הכוונה),

17 ר"ע בצטער מתי יבוא בעבודתו להעילוי דמס"ג, (אלא שבאם המס"ג הוא נגד הכוונה העליונה דדירה בתחתונים – נכנס בשלום ויותר על עילוי עבודתו בשביל הכוונה),

18 ר"ע בצטער מתי יבוא בעבודתו להעילוי דמס"ג, (אלא שבאם המס"ג הוא נגד הכוונה העליונה דדירה בתחתונים – נכנס בשלום ויותר על עילוי עבודתו בשביל הכוונה),

שהעולם ואוה"ע מכינים ומסייעים בדרך לגאולה – ע"י ענין הצדקה והחינוך, שני יסודות עיקריים בישובו של עולם, "לשבת יצרה"⁶:

ידוע ומפורסם (בכל הכתביעת) אודות המאורעות בימים האחרונים – שמדינה זו (המיוסדת על צדקה וחסד, כידוע) ניצלה את חוזק כחה לסייע ולהציל אנשים במקום רחוק בעולם (הרחק ממדינה זו), אע"פ שעי"ז לא באה תועלת ישרה לתושבי מדינה זו:

מדינה זו שלחה ריבוי אנשים ואנשי חיל מצבאה לסייע לפליטים במקומות ההם, ביחד עם מזון ובגדים ורפואות. במקום להשתמש במטוסים לעניני כיבוש, ובמקום להשתמש במזון ובגדים עבור אזרחי מדינה זו – משתמשים בהם להציל אנשים אומללים, ובפרט ילדים קטנים, מקור, עד מהיפך החיים.

ובזה רואים את הרחמנות דתושבי מדינה זו: כאשר הם שמעו וראו איך אנשים סובלים – הגם שאין הם קרוביהם, ואף פעם לא היתה להם שייכות עמם – התעוררה מדינה זו לסייע להם. בהתאם לשיטה דמדינה זו בעניני צדקה, שמסייעים לאנשים בכל העולם כולו, ואין מחכים אפילו לבקשת עזרה.

עד"ז ידוע גם שבימים האחרונים יצא מנהיג מדינה זו בהכרזה והוראה מפורטת בנוגע לחינוך הנוער. בהתאם לכך שבתחילת נשיאותו הכריז ששאיפתו היא להזכר כ"עדזשוקיישען (חינוך) פרעזידענט", בגלל הפעולות והשינויים הגדולים לטוב שהוא ינהיג בכדי לחזק את החינוך במדינה זו.

. . . וכל זה הוא – נוסף על עוד כמה ענינים שקורים בהשגחה פרטית מדי יום ביום, הן בנוגע להכלל והן בנוגע לכל אחד ואחד בעניניו הפרטיים – והכוונה בזה היא, שזה יגלה עוד יותר איך שהעולם מסייע לעשות דירה בתחתונים ולהביא את הגאולה,

[כולל – זה שבשבע האחרון מצאו בפינה נידחת בעולם אבנים

וכפי שרואים בדורות האחרונים במיוחד, ויתירה מזה – בזמן האחרון, ובפרט בימים האחרונים ממש:

בדורות שלפני זה גרו (רוב) בנ"י במדינות שבהן היו מניעות ועיכובים וכו' (לא תקום פעמיים!) לעבודת ה' בכלל.

משא"כ בדורות האחרונים – גרים (רוב) בנ"י במדינות שבהן מושלת מלכות של חסד, החל ממדינה זו (שבה נמצאים רוב מנין ובנין דבנ"י), שמסייעת לבנ"י להגיע לגאולה פנימית בעבודתם, עד – שיעשו את העבודה שתביא את הגאולה כפשוטה, ואז המלכות (של חסד) גם תסייע לבנ"י לחזור לארץ ישראל (בלשון הכתוב²: והביאו את כל אחיכם גו').

ובשנה האחרונה רואים איך שיחס זה לבנ"י התפשט במדינות נוספות, עד גם במדינה ההיא, שבה היו (עד לאחרונה) הגבלות בנוגע לחירות בנ"י בעבודתם בתומ"צ וגם בנוגע ליציאתם ממדינה ההיא – וכעת נשתנה יחסם, שמתירים לבנ"י לקיים תומ"צ, ומתירים לבנ"י לצאת משם (ללא ההגבלות שהיו בעבר), ואדרבה – הם אף מסייעים לבנ"י לנסוע לארץ הקודש. מעין הכנה להסיוע דאוה"ע שבנ"י יצאו מהגלות וילכו לארץ הקודש בגאולה האמיתית והשלימה.

נוסף על הסיוע הישר דאוה"ע לבנ"י – ישנם גם ענינים שבהם רואים איך שאוה"ע בעצמם עושים פעולות של טוב וחסד, שדבר זה מגלה עוד יותר שיש בעה"ב לבירה זו³, כהכנה ל"הוהיתה לה' המלוכה"⁴ בגאולה האמיתית והשלימה,

לא כפי שהי' בעבר, שדוקא עם ישראל (אע"פ ש"אתם המעט מכל העמים"⁵), השלים בפועל את הכוונה דדירה בתחתונים, ואחדות ממלכיות אוה"ע התנהגו באופן אכזרי אחת אל השני', והתעסקו בעיקר בתועלת עצמן, או בכיבוש מדינות אחרות וכיו"ב.

מהענינים הגלויים שנתוספו בימים אלו ממש שבהם רואים איך

עם אלקות, וזה מביא לכך שאחר כך "בצאתו מן הקודש", שהיציאה תהיה "בשלום", שביציאתו חזרה אל העולם, עושה שלום ומקשר אלקות עם עולם, שכל עניני העולם נעשים אצלו "לשם שמים", עד שהוא בא למצב ש"בכל דרכיך דעהו"²³.

ה. ההוראה שבחיבור הכניסה אל הקודש עם היציאה מהקודש, אינה רק בקשר לעבודה עם הענינים הגשמיים (בצאתו מן הקודש) אלא שהדברים הגשמיים עצמם של האדם קשורים עם הכניסה לפני ולפנים. כי כל עניני היהודי, גם ההשפעות הגשמיות בבני חיי ומוזני רויחי, הוא מקבל אותם "ישיר" מהקב"ה. כמו שנאמר: ²⁴ "אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו גו' ונתתי גשמיכם בעתם וגו'" יהודי יכול לקבל גשמיכם בעתם רק על ידי קיום תורה ומצוות.

(החשבון של "שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלך", לפיו תהיה לו השפעה גשמית כשילך אחר שרירות לבו – שלא מהקדושה – חשבון זה יכול להתקיים רק לפי שעה, שכן סוף כל סוף חייבת חיותו של יהודי להיות בקשר ישיר עם אלקות)²⁵.

וגם זה מרומז בקשר של "כניסה לפני ולפנים" עם "בצאתו מן הקודש": דוקא לאחרי זה ועל ידי זה שהכהן גדול היה לפני

ולפנים היה מתפלל ביציאתו ומבקש פרנסה בגשמיות, יתירה מזו: אז באה המזככת הפרנסה ברבוי, ללא הגבלות, מאחר שהיא באה מ"לפני ולפנים".

ו. כאמור, בכניסת הכהן גדול ביום הכיפורים לקודש הקדשים היה נוגע ה"ביתו" זו אשתו.

הרמז בזה:

בכדי שהכניסה אל הקודש תהיה כראוי, שאז היא מביאה ל"יציאה בשלום", שזוהו תכלית הכניסה – הרי זה תלוי בנשי ישראל. שגם כאשר הבעל נמצא "לפני ולפנים", גם אז יש התאמה בין "ביתו" לדרגתו שלו²⁶, ועוד יותר: זכותן ותפקידן של נשי ישראל היא להשפיע על בעליהן ובניהן, שלגביהם תהיה הכניסה אל הקודש קשורה עם היציאה מהקודש.

נשי ישראל אין להן לחשוש, שאם הבעל יאריך בתפילתו בשעה או יותר, או אם ימשיך בלימודו בשעה או יותר, יחסר בענינים הגשמיים; כן אין מקום לדאגה, שאם יחנכו את הילדים ללמוד תורה יום שלם, תחסר אחר כך בהסתדרות שלהם כו' – אלא אדרבה, עליהם להסביר לבעליהן ולבניהן, שדוקא על ידי הוספה בתורה ומצוות, בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו, יתוסף בונתתי גשמיכם בעתם וגו'.

(ממאמר ושיחות י"א ניסן תשכ"ב)

23) ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ג ע' 161.

24) ויקרא כו, ג-ד.

25) קונטרס ומעין מאמר י. וגם ה"לפי שעה" הוא רק עי"ז שמקודם לזה המשיך מבחי' פנימיות רצה"ע (עי"ש מ"ז פ"ה, מ"א פ"ב).

26) ראה חדא"ג מהרש"א (שבת קי"ח, ב).

(פֶּאָר די בגדי כהונה), אַז די עננים הביאום⁸], און די כוונה בזה איז – אַז מ'נוצט דאָס אויס אויף קישוטי כלה, מוסיף זיין אין צדקה, כנ"ל].

די מסקנה פון האמור לעיל בנוגע לפועל:

די גאולה קומט דוקא דורך דער עבודה אין גלות, פון מגלה זיין אלופו של עולם אין „גולה“, אַזוי אַז דור זה, דער דור האחרון אין גלות, וועט זיין דער דור הראשון פון גאולה.

און דער אויבערשטער העלפט אַז מ'זעט אין די מאורעות האחרונות בעולם ווי די וועלט אַליין איז מסייע און פירט צו דער גאולה.

ובפשטות מיינט דאָס – כנ"ל – אַז יעדער איד דאַרף מוסיף זיין אין „מעשינו ועבודתינו“ בכלל וועלכע ברענגט די גאולה, כולל ובמיוחד – ווי גערעדט בהתוועדות שלפנ"ז – אין לימוד התורה בעניני גאולה, אין תושב"כ (וואָס „כל" הספרים מלאים בדבר זה), און תושבע"פ, משנה וגמרא ומדרשים וכו'.

(משיחות ש"פ אחר-קדושים, י"ג אייר תנש"א)

(8) ת"י עה"פ.

(9) רמב"ם הל' מלכים פי"א ה"ב.

ע"פ האמור לעיל ישנם כמה לימודים בנוגע לעבודת בני"ה בהבאת הגאולה, והאופן בו צריכים להתכונן לגאולה – בעמדנו עכשיו ממש בסוף זמן הגלות, „גולה“, והנה הנה באה הגאולה.

... עניני העולם עצמו ואוה"ע עצמם (גם בזמן הגלות) מסייעים (באמת) לעבודה דהבאת הגאולה.

ויש לומר, שבעמדנו בסוף זמן הגלות, סמוך להגאולה – בא הסיוע בגלוי יותר.

על כך היא ההוראה: כיון שיהודים בכל מקום, היכן שרק נמצאים, הרי הם מחוברים למקורם, להקב"ה, אינם יכולים להתערב, והם תמיד "עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב"⁴ – עם בפני עצמו.

כשם, שהקב"ה כביכול הוא "אני הוי' לא שנית"⁵, אין בו שינוי כלל, הוא היה והוא יהיה בשוה⁶, כך גם בני ישראל – על ידי "ואתם הדבקים", החיבור עם הקב"ה – שלמים לעולם, כפי שמסיים הפסוק: "ואתם בני יעקב לא כליתם", שלא שייך בהם כל כליון ח"ו.

פירוש נוסף⁷, יש לפסוק "אני הוי' גו" ואתם בני יעקב וגו'" שהוא בתמיחה: כיון ש"אני הוי' לא שנית", מדוע אם כן "ואתם בני יעקב לא כליתם", מדוע אין הידיעה פועלת אצל בני ישראל כלות הנפש?

כיון שכל הפירושים של פסוק יש קשר ביניהם⁸, מרומז גם כאן, שאפילו אדם שנמצא במצב שהידיעה של אני הוי' לא שנית אינה פועלת בו כלות הנפש כלל (פירוש השני), הרי גם אז מחובר הוא למקורו, ובמילא אין שייך בו ביטול וכליון כלל, בין אומות העולם, ח"ו (פירוש הראשון).

אלא שיש להביא התחברות זו לידי גילוי. וכאשר "וראו כל עמי הארץ כי שם הוי' נקרא עליך"⁹ כשידאו את האלקות שבבני ישראל, הרי לא רק ש"עמי הארץ" – שזה כולל את כל עניני העולם – לא יתנגדו, אלא אדרבה, "וראו ממך", ויסייעו לבני ישראל בעבודתם

(4) במדבר כג, ט.

(5) מלאכי ג, ו.

(6) וכן בנוגע למקום, ראה שער היחודה"א רפ"ז.

(7) תרי"א יתרו טו, א. לקו"ת דרושי ר"ה סא, ד.

(8) ראה לקו"ש [המפורגם] ח"ג ע' 35.

(9) דברים כה, י.

א. בפרשת קדושים מדובר על איסור ערלה (אי אכילת פירות מעץ בשלוש השנים הראשונות). אומרת המשנה: "נטיעה של ערלה כו' שנתערבו בנטיעות, הרי זה לא ילקוט, ואם לקט יעלה באחד ומאתיים". הדין בערלה הוא שפירות ערלה שנתערבו בפירות היתר, אם יש בפירות היתר פי מאתיים מפירות ערלה הרי הם בטלים. (רוב איסורי תורה בטלים ברוב (או בששים) וערלה – באחד ומאתיים). דין זה הוא רק בדיעבד, אם כבר נתערבו. אבל לכתחילה אסור לערב פירות ערלה בפירות אחרים כדי לבטלם, – "אין מבטלין איסור לכתחילה"². אומרת המשנה: אם נתערבה נטיעה של ערלה בין מאתיים נטיעות של היתר, ואי אפשר להכיר איזו נטיעה היא של ערלה – אסור ללקט לכתחילה את הפירות מהנטיעות, כי אז הרי מתבטלים פירות הערלה (שבאו מנטיעה שעלתה באחד ומאתיים). והדין הוא שלכתחילה אסור לערב איסור בהיתר כדי לבטל את האיסור. אבל בדיעבד, בטל.

הטעם לכך שפירות הערלה מתבטלים דוקא לאחר לקיטתן, אבל כל עוד הפירות על הנטיעות אין הנטיעה של ערלה בטילה בשאר הנטיעות הוא, משום ש"מחובר לא בטל"³.

ב. כל הענינים של נגלה דתורה, הם הוראה גם בעבודה הרוחנית של האדם:

ישנו כלל בתורה, שמיעוט בטל ברוב. עלול איפוא אדם לחשוב: כיון ש"אתם המעט מכל העמים", איך יתכן שיהיה לבני ישראל הכוח שלא להיטמע ולא להתבולל בין אומות העולם, שביניהם הם נמצאים כבר מאות רבות של שנים?

(1) ערלה פ"א מ"ו (גיטין נד, ב).

(2) ביצה ד, ב. שו"ע יו"ד סי' צט, ה.

(3) ראה מפרשים בערלה וגיטין שם. שד"ח כללים מערכת ב אות פג.

דורך דעם קומט נישט אַ תועלת ישרה צו תושבי מדינה זו:

די מדינה האָט געשיקט אַ ריבוי מענטשן און אנשי חיל פון איר אַרמיי צו אַרויסהעלפן די פליטים אין יענע ערטער, צוזאַמען מיט עסן און קליידער און רפואות. אַנשטאָט נוצן די אורונים אויף עניני כיבוש, און אַנשטאָט נוצן די עסן און קליידער פאַר די בירגער פון דער מדינה – נוצט מען זיי אויף ראַטעווען אומגליקלעכע מענטשן, ובפרט קליינע קינדער, פון קעלט, ביז פון היפך החיים.

וואָס דערביי זעט מען די רחמנות פון תושבי מדינה זו: בשעת זיי האָבן געהערט און געזען ווי מענטשן ליידען – איז הגם אַז זיי זיינען נישט זייערע קרובים, און האָבן מיט זיי קיינמאָל קיין שייכות נישט געהאַט – איז די מדינה נתעורר געוואָרן צו זיי העלפן. בהתאם צו דער שיטה פון מדינה זו בעניני צדקה, אַז מ'העלפט אַרויס מענטשן בכל העולם כולו, און מען וואַרט אפילו נישט אַז מ'זאָל בעטן הילף.

עד"ו איז אויך ידוע אַז בימים האחרונים איז מנהיג מדינה זו אַרויס מיט אַ הכרזה והוראה מפורטת בנוגע צו חינוך הנוער. בהתאם לזה וואָס בתחלת נשיאותו האָט ער מכריז געווען אַז זיין שאיפה איז צו געדענקט ווערן אַלס דער „עדזשוקיישען (חינוך) פרעזידענט“, צוליב די פעולות ושינויים גדולים לטוב וואָס ער וועט איינפירן צו מחזק זיין דעם חינוך אין דער מדינה.

. . . וכל זה איז – נוסף צו נאָך כמה ענינים וואָס פאַסירן בהשגחה פרטית מדי יום ביום, סיי בנוגע צו דעם כלל און סיי בנוגע צו יעדערען אין זיינע ענינים פרטיים – און די כוונה בזה איז, אַז דאָס זאָל נאָכמער מגלה זיין ווי וועלט איז מסייע צו מאַכן אַ דירה בתחתונים און ברענגען די גאולה,

[כולל – דאָס וואָס בשבוע האחרון האָט מען געפונען בפינה נידחת בעולם אבנים טובות ומרגליות, ע"י ברכתו של הקב"ה [בדוגמת „והנשאים הביאו את אבני השהם ואת אבני המילואים לאפוד ולחושן“]

היתה כקליפה השומרת ומגינה על הפירות. רק שעל ידי החטא נעשתה למנגד.

בקיום ההוראה האמורה מדין ערלה – בהבאה לידי גילוי את החיבור של בני ישראל עם הקב"ה – יתוקן מה שגרם חטא עץ הדעת – לא רק שיהודים לא יאבדו בין אומות העולם, אלא אדרבה, אומות העולם יכירו שכל מציאותם היא כדי לשמש את בני ישראל – כפי שהיה לפני החטא, כש"קליפה" הגינה על ה"פרי" – וכמ"ש¹⁴ "ועמדו זרים ורעו צאנכם", בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו, בקרוב ממש.

לקונם. שזו היא הרי תכלית כל הבריאה, כפי שאומרת המשנה¹⁰: "לא נבראו אלא לשמשני, ואני נבראתי לשמש את קוני".

ג. ההוראה האמורה, שמחובר אינו בטל, נאמרה במשנה לענין ערלה, שענינה הוא תיקון לחטא עץ הדעת¹¹.

נאמר בקבלה וחסידות¹², שחטא עץ הדעת גרם לכך שקליפה תתנגד לקדושה. גם לפני החטא היתה מציאות של קליפות, אלא שאז לא היתה מנגדת לקדושה, אדרבה¹³, היא

(10) סוף קדושין.

(11) ש"ך עה"ת הובא בלקו"ת קדושים (כט, א).

(12) ראה של"ה בהקדמה בית ישראל (יה, ב) הצ"צ לתהלים (נה, יט. סק"י).

(13) ראה סנה' (נט, ב) "שמש גדול".

(14) ישע'י סא, ה. וראה ברכות לה, ב.

לזכות

כ"ק אדוננו מזרנו זרבינו

מלך המשיח

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח

לְעוֹלָם וָעֶד

געוואָרן אין נאָך מדינות, ביז אויך במדינה ההיא, וואו עס זיינען (ביז לאחרונה) געווען הגבלות בנוגע צו דער חירות פון אידן בעבודתם בתומ"צ און אויך בנוגע צו זייער אַרויסגיין ממדינה ההיא – איז זייער יחס איצטער איבערגעקערט געוואָרן, אַז זיי לאָזן אידן מקיים זיין תומ"צ, און לאָזן אידן אַרויס פון דאָרט (אַן די הגבלות פון אַמאָל), ואדרבה – זיי זיינען נאָך מסייע די אידן צו פאַרן אין ארץ הקודש. מעין הכנה צו דער סיוע פון אוה"ע אַז אידן זאָלן אַרויסגיין פון גלות און גיין אין ארץ הקודש בגאולה האמיתית והשלימה.

נוסף צו דעם סיוע ישר פון אוה"ע צו אידן – זיינען אויך דאָ ענינים אין וועלכע מ'זעט ווי אוה"ע אַליין טוען פעולות של טוב וחסד, וואָס איז נאָכמער מגלה ווי יש בעה"ב לבירה זו³, אַלס צוגרייטונג צו ״והיתה לה׳ המלוכה״⁴ בגאולה האמיתית והשלימה,

ניט ווי ס'איז געווען אַמאָל, אַז דוקא עם ישראל (אע"פּ וואָס ״אתם המעט מכל העמים״⁵), האָט משלים געווען בפועל די כוונה פון דירה בתחתונים, און אחדות פון מלכיות אוה"ע האָבן זיך געפירט באופן אכזרי איינער צום צווייטן, און האָבן זיך בעיקר מתעסק געווען אין תועלת עצמן, אָדער אין כובש זיין אַנדערע מדינות וכיו"ב.

צווישן די ענינים גלויים וואָס זיינען צוגעקומען בימים אלו ממש וואו מ'זעט ווי עולם און אוה"ע גרייטן צו און זיינען מסייע די וועג צו דער גאולה – דורך דעם ענין פון צדקה און חינוך, צוויי יסודות עיקריים אין ישובו של עולם, ״לשבת יצרה״⁶:

ס'איז ידוע ומפורסם (אין אַלע צייטונגען) וועגן די מאורעות בימים האחרונים – אַז די מדינה (וואָס איז מיוסד אויף צדקה וחסד, כידוע) האָט אויסגענוצט איר שטאַרקן כח צו אַרויסהעלפן און ראַטעווען מענטשן במקום רחוק בעולם (ווייט אַוועק פון דער מדינה), אע"פּ וואָס

(3) ראה ב"ר רפ"ט.

(4) עובדי' בסופו.

(5) ואתחנן ז, ז.

(6) ישעי' מה, יח.

הוספה בשורת הגאולה

כג.

ע"פ האמור לעיל האָט מען אַרויס כמה לימודים בנוגע צו דער עבודה פון אידן צו ברענגען די גאולה, און ווי מ'דאַרף זיך גרייטן צו דער גאולה – שטייענדיק איצטער ממש בסוף זמן הגלות, ״גולה״, און האַלטנדיק אַט אַט באַ דער גאולה.

. . . די עניני העולם עצמו און די אוה"ע עצמם (אויך בזמן הגלות) זיינען (באמת) מסייע צו דער עבודה פון ברענגען די גאולה.

ויש לומר, אַז שטייענדיק בסוף זמן הגלות, סמוך צו דער גאולה – קומט אַרויס דער סיוע בגלוי יותר.

ווי מ'זעט עס אין די דורות האחרונים במיוחד, און נאָכמער – אין דעם זמן האחרון, ובפרט אין די לעצטע טעג ממש:

אין די דורות שלפני זה האָבן (רוב) אידן געלעבט אין מדינות וואו עס זיינען געווען מניעות ועיכובים וכו' (לא תקום פעמיים) צו עבודת ה' בכלל.

משא"כ בדורות האחרונים – לעבן (רוב) אידן אין מדינות וואו עס הערשט אַ מלכות של חסד, אָנהויבנדיק פון מדינה זו (וואו עס געפינען זיך רוב מנין ובנין פון אידן), וואָס איז מסייע אידן צו דערגרייכן אַ גאולה פנימית בעבודתם, ביז – אַז זיי זאָלן טאָן די עבודה וואָס וועט ברענגען די גאולה כפשוטה, און דעמולט וועט דער מלכות (של חסד) אויך מסייע זיין אידן צו זיך אומקערן אין ארץ ישראל (בלשון הכתוב²: והביאו את כל אחיכם גו').

און בשנה האחרונה זעט מען ווי דער יחס צו אידן איז נתפשט

(1) ל' הכתוב – נחום א, ט. וראה לקו"ש חכ"ג ע' 306 הערה 55.

(2) ישעי' סו, כ.